

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Jitky Zavřelové a Petra Mikeše v právní věci žalobkyně: **Mgr. I. J.**, zastoupená JUDr. Josefem Pojezdným, advokátem se sídlem Švehlova 46, Dvůr Králové nad Labem, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 6. 2018, čj. MPSV-2017/99256-231/1, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 6. 2020, čj. 30 A 100/2018-53,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, odboru sociálních věcí (dále též „správní orgán I. stupně“ či „krajský úřad“) z 27. 3. 2017, čj. KUKHK-7003/SV/2016-17, žalobkyně nebyla zařazena do evidence žadatelů vhodných stát se pěstouny (dále též „prvostupňové rozhodnutí“). Toto rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno do vlastních rukou 30. 3. 2017. Opravným rozhodnutím z 31. 3. 2017, čj. KUKHK-7003/SV/2016-18 (dále též „opravné rozhodnutí“), krajský úřad podle § 70 správního řádu provedl ve výroku a prvním odstavci odůvodnění prvostupňového rozhodnutí opravu jména žadatelky (účastnice správního řízení) z nesprávného „Mgr. I. J.“ na správné „Mgr. I. J.“. Opravné rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno do vlastních rukou 10. 4. 2017.

[2] Odvolání žalobkyně z 22. 4. 2017, doručené krajskému úřadu 25. 4. 2017, žalovaný podle § 37 odst. 1 správního řádu vyhodnotil tak, že ač dle záhlaví směřovalo výslovně proti opravnému

rozhodnutí, z dalšího textu v záhlaví (tj. že směřuje proti rozhodnutí o nezařazení do evidence osob stát se vhodným pěstounem) a samotného textu odvolání plyne, že žalobkyně svým podáním zamýšlela podat odvolání proti (původnímu) prvostupňovému rozhodnutí. V záhlaví uvedeným rozhodnutím proto žalovaný odvolání žalobkyně zamítl podle § 92 odst. 1 správního řádu jako opožděné.

[3] Žalobu proti rozhodnutí žalovaného Krajský soud v Hradci Králové zamítl v záhlaví uvedeným rozsudkem. Předně uvedl, že předmětem soudního přezkumu je pouze otázka procesního charakteru, tj. zda žalobkyně podala své odvolání včas či nikoliv. Naopak, předmětem posouzení v této fázi řízení není a nemůže být otázka, zda žalobkyně splňuje potřebná kritéria pro zařazení do evidence osob vhodných stát se pěstouny.

[4] Podle krajského soudu bylo uvedení nesprávného příjmení ve výroku a prvním odstavci prvostupňového rozhodnutí bezpochyby zřejmou nesprávností, neboť v záhlaví i ve zbytku odůvodnění prvostupňového rozhodnutí bylo opakovaně uvedeno správné příjmení žalobkyně. Správně bylo uvedeno rovněž na obálce, v níž bylo žalobkyni rozhodnutí doručeno. Zároveň správně bylo ve výroku rozhodnutí uvedeno datum narození žalobkyně a její adresa. Ta pak byla správně uvedena i v záhlaví rozhodnutí a na obálce. Z kontextu celého rozhodnutí proto bylo zcela zřejmé, jaké příjmení mělo být správně uvedeno ve výroku a prvním odstavci odůvodnění. Krajský úřad tak správně provedl opravu podle § 70 správního řádu. Touto opravou se rozhodně nijak nezměnil samotný obsah prvostupňového rozhodnutí, a tedy ani práva a povinnosti žalobkyně z něj plynoucí.

[5] Vydání opravného rozhodnutí podle krajského soudu nemá za následek, že by dnem jeho doručení začala běžet nová lhůta pro podání odvolání proti původnímu rozhodnutí, k němuž se opravné rozhodnutí vztahuje. Oznámením opravného rozhodnutí počíná běžet „nová“ lhůta pouze pro podání odvolání proti opravnému rozhodnutí. Předmětem takového odvolání mohou být výhradně námitky a tvrzení vztahující se k provedené opravě. Krajský soud se však ztotožnil se závěrem žalovaného, že odvolání žalobkyně dle svého obsahu směřovalo proti (původnímu) prvostupňovému rozhodnutí. Krajský soud dále prvostupňové rozhodnutí neshledal nicotným. Žalovaný tedy správně podané odvolání jako opožděné zamítl. Na uvedeném závěru podle krajského soudu nemohlo ničeho změnit ani to, že pracovnice krajského úřadu žalobkyni údajně telefonicky informovala, že odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí stačí podat ve lhůtě 15 dnů od oznámení opravného rozhodnutí. Žalobkyně totiž byla oběma rozhodnutími řádně písemně poučena.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[6] Žalobkyně (dále „stěžovatelka“) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávně posouzenou právní otázkou je dle stěžovatelky včasnost odvolání podaného proti původnímu prvostupňovému rozhodnutí, které bylo podáno ve lhůtě pro podání odvolání proti opravnému rozhodnutí, jímž se mění podstatná náležitost prvostupňového rozhodnutí.

[7] Podle stěžovatelky bylo prvostupňové rozhodnutí vydáno ve vztahu k jiné osobě. Toto rozhodnutí bylo rozhodnutím opravným změněno natolik, že teprve ve znění opravného usnesení bylo vydáno vůči stěžovateli. Nesouhlasí proto se závěrem žalovaného i krajského soudu, že oprava nesprávně uvedeného příjmení účastníka řízení ve výroku správního rozhodnutí představuje nepodstatnou vadu, jež nemá vliv na práva a povinnosti z tohoto rozhodnutí plynoucí. Krajským soudem citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu z 25. 2. 2009, čj. 1 As 112/2008-56, podle nějž není smyslem přípustnosti odvolání proti opravnému

pokračování

rozhodnutí podle § 70 správního řádu poskytnout účastníku řízení novou možnost podat opravný prostředek proti původnímu rozhodnutí, dle stěžovatelky na nyní projednávanou věc nedopadá. S tímto názorem lze totiž souhlasit pouze u nepodstatných oprav, nikoliv v případech, že rozhodnutí bylo vydáno vůči jiné osobě.

[8] Stěžovatelka namítala, že v důsledku uvedení nesprávného příjmení ve výroku původního prvostupňového rozhodnutí bylo rozhodnuto o právech a povinnostech této jiné osoby. Dále argumentovala, že odvolání může podat pouze ten, kdo je rozhodnutím přímo dotčen. Zároveň se odvolání podává pouze proti výroku rozhodnutí, jenž jediný nabývá právní moci. Z toho dovodila, že proti prvostupňovému rozhodnutí mohla podat odvolání pouze Mgr. Iva Jelínková, nikoli sama stěžovatelka, která dle svého přesvědčení byla na svých právech dotčena až v důsledku opravného rozhodnutí, jímž bylo opraveno příjmení ve výroku rozhodnutí původního. Vůči stěžovateli je na prvostupňové rozhodnutí a opravné rozhodnutí nutno hledět jako na rozhodnutí jediné, a proto jí až oznámením pozdějšího opravného rozhodnutí počala běžet lhůta k podání odvolání proti původnímu prvostupňovému rozhodnutí ve znění opravy. Analogicky odkázala na § 106 odst. 2 větu první s. ř. s. Zopakovala rovněž, že v tomto smyslu též byla telefonicky poučena pracovníci krajského úřadu.

[9] Žalovaný ve svém vyjádření shrnul průběh správního řízení a své závěry, na něž odkázal. Navrhl kasační stížnost zamítnout.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu kasačních námitek a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[11] Mezi účastníky není sporu o tom, že se stěžovatelka odvolala proti prvostupňovému rozhodnutí, neboť veškeré odvolací námitky směřovaly do věcného posouzení jejího nezařazení do evidence žadatelů vhodných stát se pěstouny. K provedené opravě se v odvolání nikterak nevyjadřovala. Sporná je však otázka, zda oznámením opravného rozhodnutí stěžovatelce počala běžet nová lhůta k odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí.

[12] Podle § 70 správního řádu *opravu zřejmých nesprávností v písemném vyhotovení rozhodnutí na požádání účastníka nebo z moci úřední usnesením provede správní orgán, který rozhodnutí vydal. Týká-li se oprava výroku rozhodnutí, vydá o tom správní orgán opravné rozhodnutí. Prvním úkonem správního orgánu ve věci opravy je vydání tohoto rozhodnutí. Právo podat odvolání proti opravnému usnesení anebo opravnému rozhodnutí má pouze účastník, který jím může být přímo dotčen.*

[13] Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu je možné aplikovat institut opravy zřejmých nesprávností pouze v případě zjevných omylů ohledně údajů, které jsou dostatečně podloženy zjištěními, jež prokazují jejich správné znění. Naopak, není možné měnit vlastní skutková zjištění, na jejichž základě bylo ve věci rozhodnuto, nebo jejich právní posouzení. Nelze připustit, aby se pomocí opravy zřejmých nesprávností měnil vlastní obsah (smysl) opravovaného správního rozhodnutí, protože nejde o opravný prostředek ani o nové rozhodnutí. Institut opravy zřejmých nesprávností slouží pouze k odstraňování různých méně významných překlepů, zkomolenin, k opravám dat, početních či „technických“ chyb, o jejichž existenci a povaze není pochyb. Oprava dle § 70 správního řádu nemůže být použita ke změně vlastních, opravovaným rozhodnutím stanovených, práv a povinností. Vady rozhodnutí, které nenaplnují podmínky § 70 správního řádu, lze napravit pouze cestou řádných či mimořádných opravných prostředků (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu z 31. 3. 2010, čj. 1 Afs 58/2009-541, č. 2119/2010 Sb. NSS, nebo čj. 1 As 112/2008-56, a z 21. 2. 2019, 1 Azs 290/2018-23). Obdobné závěry plynou též z nálezu Ústavního soudu z 11. 3. 2003, sp. zn. II. ÚS 237/02 (N 38/29 SbNU 327).

Za zjevnou nesprávnost může být považována pouze chyba, ke které došlo zjevným a okamžitým selháním v duševní či mechanické činnosti osoby, za jejíž účasti bylo rozhodnutí vyhlášeno či vyhotoveno, a která je každému zřejmá. Zřejmost takové nesprávnosti vyplývá především z porovnání výroku rozhodnutí s jeho odůvodněním, případně i z jiných souvislostí (rozsudek Nejvyššího správního soudu z 3. 11. 2011, čj. 4 Ads 139/2011-400, jenž se vyjadřoval k obdobně formulovanému § 54 odst. 4 s. ř. s.).

[14] Podle rozsudku čj. 1 As 112/2008-56 „*smyslem přípustnosti odvolání proti opravnému rozhodnutí podle § 70 správního řádu není poskytnout účastníku řízení novou možnost podat opravný prostředek proti původnímu rozhodnutí, ale pouze bránit se proti provedené opravě a jejímu eventuálnímu dopadu na původní rozhodnutí a na právní sféru účastníka řízení.*“

[15] Z uvedeného plyne, že vady správního rozhodnutí buď naplňují podmínky § 70 správního řádu, a jsou tak zřejmými nesprávnostmi, jež lze opravit vydáním opravného rozhodnutí, nebo se o zřejmé nesprávnosti nejedná, neboť jde o vady závažnějšího charakteru, jež lze napravit pouze cestou řádných či mimořádných opravných prostředků.

[16] Stěžovatelka se však svojí argumentací snaží vytvořit kategorii novou, třetí, resp. poukazuje na možnost různé intenzity zřejmých nesprávností. Podle jejího názoru lze rozlišovat nepodstatné opravy, na něž plně dopadá závěr, že se opravným rozhodnutím nezakládá nová odvolací lhůta. Oproti tomu u oprav podstatných, jako je např. oprava jména (příjmení) ve výroku rozhodnutí, jež jsou natolik významné, že až v důsledku této opravy začnou působit právní účinky původního opravovaného rozhodnutí, počne běžet „nová“ odvolací lhůta. Nejvyšší správní soud s argumentací stěžovatelky nesouhlasí. Vada je buď nepodstatná, a proto jde o zřejmou nesprávnost, nebo naopak nepodstatná není, a pak o zřejmou nesprávnost, jak ji vykládá judikatura, nejde. Třetí možnost neexistuje.

[17] Nejvyšší správní soud se proto dále zabýval otázkou, zda nesprávně uvedené příjmení v nyní projednávané věci představovalo zřejmou nesprávnost ve smyslu § 70 správního řádu. Dospěl k závěru, ve shodě s krajským soudem, že tomu tak bylo.

[18] Rozpor výroku rozhodnutí s jeho odůvodněním znamená nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nesrozumitelnost, kterou může způsobit i rozporná identifikace účastníka řízení ve výroku a odůvodnění rozhodnutí. V případě natolik intenzivní a závažné zjevné vnitřní rozpornosti, pro niž dochází k faktické neexistenci samotného správního aktu, se jedná o nicotnost (§ 77 odst. 1 správního řádu a rozsudek Nejvyššího správního soudu z 24. 9. 2020, čj. 1 Afs 262/2020-33, bod 12). Je však třeba odlišit situaci, kdy lze mít skutečné pochyby o tom, kdo byl účastníkem řízení, resp. kdo je skutečným adresátem daného rozhodnutí, od situace, která nastala i v projednávaném případě, kdy „nesprávná identifikace“ osoby stěžovatelky je na úrovni zřejmých chyb a nesprávností ve smyslu § 70 správního řádu a v režimu zde uvedeném je i napravitelná (obdobně ve vztahu k identifikaci napadeného rozhodnutí viz rozsudek Nejvyššího správního soudu z 20. 6. 2012, čj. 3 Ads 14/2012-72).

[19] Jak správně vyložil již krajský soud, z porovnání výroku prvostupňového rozhodnutí s jeho odůvodněním je nepochybné, že uvedení nesprávného příjmení ve výroku bylo zřejmou nesprávností. V odůvodnění rozhodnutí bylo příjmení stěžovatelky několikrát uvedeno správně, stejně tak v záhlaví rozhodnutí a na obálce, v níž bylo rozhodnutí stěžovatelce doručeno. V této souvislosti není bez významu, že šlo o záměnu dvou velmi podobně znějících příjmení. Stěžovatelka byla ve výroku identifikována, kromě celého jména s nesprávným příjmením, též správným datem narození a správnou adresou bydliště, jež správním orgánům sama sdělila. Adresa byla správně i v záhlaví rozhodnutí a na obálce. Dále lze poukázat též na číslo jednacím uvedené v záhlaví rozhodnutí i na obálce, které se shoduje s číslem jednacím, pod nímž bylo

pokračování

vedeno řízení o žádosti stěžovatelky, o čemž byla řádně vyrozuměna (viz např. informace z 25. 5. 2016, jež je součástí správního spisu). Obdobně, odůvodnění rozhodnutí obsahující též informace vztahující se výlučně k osobě stěžovatelky (např. výňatky ze zprávy o jejím psychologickém vyšetření či posudku o zdravotním stavu) prakticky vylučuje možnost záměny adresátů rozhodnutí.

[20] Vzhledem ke všem uvedeným okolnostem je podle Nejvyššího správního soudu evidentní, že šlo o záměnu srovnatelnou s překlepem či zkomolením správního příjmení. Současně šlo o omyl ohledně údaje, jenž je dostatečně podložený zjištěními, jež prokazují jeho správné znění a mají oporu ve spisu. Nemohlo být proto nejmenších pochyb, že skutečným a jediným adresátem prvostupňového rozhodnutí je právě stěžovatelka, a že právě o její žádosti, jejích právech a povinnostech bylo výrokiem rozhodováno. Šlo tedy o zřejmou nesprávnost, k jejíž opravě slouží § 70 správního řádu.

[21] Ač má tedy stěžovatelka pravdu v tom, že právě výrok správního rozhodnutí nabývá právní moci a proti výroku se podává odvolání, mýlí se v tom, že výrokiem prvostupňového rozhodnutí obsahujícím nesprávné příjmení nebylo rozhodováno o jejích právech a povinnostech, nýbrž o právech a povinnostech jiné osoby. Ostatně, kombinace nesprávného příjmení se správným datem narození a správnou adresou bydliště jakoukoli konkrétní záměnu zcela vylučovala. Není tedy pravda ani to, že až ve spojení s opravným rozhodnutím bylo skutečně rozhodnuto o žádosti (právech) stěžovatelky.

[22] Pokud stěžovatelka analogicky poukazuje na znění § 106 odst. 2 větu první s. ř. s. (*Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí, a bylo-li vydáno opravné usnesení, běží tato lhůta znovu od doručení tohoto usnesení.*), je na místě poukázat na restriktivní výklad daného ustanovení spočívající v tom, že „*že lhůta pro podání kasační stížnosti podle § 106 odst. 2 s. ř. s. znovu běží od doručení opravného usnesení pouze ve vztahu k výroku, který byl tímto usnesením opraven, případně ve vztahu k výroku, jenž je na opraveném výroku závislý*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu z 21. 2. 2007, čj. 4 Ans 3/2006-123, č. 1177/2007 Sb. NSS). Uvedený rozsudek nicméně řešil situaci značně odlišnou, neboť se vyjadřoval pouze k tomu, jaký výrok lze v „nové“ lhůtě napadnout, nikoli v jakém rozsahu jej lze napadnout. Podle Nejvyššího správního soudu z logiky věci plyne, že „nová“ lhůta běží pouze ve vztahu k provedené opravě, tj. tomu, co bylo opravným usnesením skutečně změněno. Nadto, v úvahu je třeba brát i nemožnost srovnávání obou právních úprav z důvodu odlišnosti v možnosti napadat opravná rozhodnutí opravnými prostředky (rozsudek čj. 1 As 112/2008-56, bod 12). Odhlédnout pak nelze ani od specifické formulace výroku prvostupňového rozhodnutí, jímž se „pouze“ nezamítá žádost. Součástí výroku je i označení stěžovatelky jako účastnice řízení (žadatelky), jež je však standardně součástí toliko výrokové části ve smyslu § 68 odst. 2 správního řádu. Ustanovení § 70 věty druhé správního řádu však dopadá výhradně na opravy zřejmých nesprávností provedené ve výroku jako esenciální součástí výrokové části, nikoli na výrokovou část jako celek (Potěšil, L., a kol. *Správní řád. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, 916 s. ISBN 978-80-7400-804-7; s. 395). V nyní projednávaném případě tak ve své podstatě nedošlo k opravě (změně) podstatné náležitosti výroku, nýbrž „pouze“ náležitosti výrokové části. I z tohoto důvodu nelze dospět k závěru, že opravou nesprávného příjmení došlo ke změně výroku prvostupňového rozhodnutí.

[23] Stěžovatelka rovněž zopakovala, že byla telefonicky poučena pracovníci krajského úřadu o možnosti podat odvolání v „nové“ lhůtě počínající běžet od oznámení opravného rozhodnutí. Krajský soud se s touto námitkou již vypořádal a stěžovatelka pouze nesouhlasí s jeho závěrem, aniž s ním blíže polemizuje. K této podobě kasační argumentace je však Nejvyšší správní soud nucen připomenout, že stěžovatel v kasační stížnosti musí zásadně reagovat na argumentaci krajského soudu a uvádět, z jakých důvodů jsou závěry, které krajský soud v napadeném rozhodnutí uvedl, nesprávné. Pokud tak neučiní a pouze znovu zopakuje námitky, které uvedl

v žalobě, aniž jakkoliv reflektoval argumentaci krajského soudu, pak za předpokladu, že uvedené námitky krajský soud vypořádal a nelze v jejich opakování spatřovat setrvání na dříve vznesené argumentaci, která je nadále schopná obstát proti závěrům krajského soudu, nejsou takové námitky přípustné (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2020, čj. 10 As 181/2019-63, č. 4051/2020 Sb. NSS, ze dne 10. 9. 2009, čj. 7 Afs 106/2009-77, č. 2103/2010 Sb. NSS, nebo ze dne 15. 9. 2009, čj. 6 Ads 113/2009-43). Takto stroze uplatněná námitka je proto kasační námitkou nepřipustnou (§ 104 odst. 4 s. ř. s.), a Nejvyšší právní soud se jí proto nezabýval.

IV. Závěr a náklady řízení

[24] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatelky v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[25] O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 4. května 2021

Milan Podhrázký
předseda senátu